

1. El sistema polític de la Restauració

1.1. L'ideari de Cánovas del Castillo i la Constitució de 1876

la Restauració és un sistema configurat per Antonio Cánovas del Castillo

significa una tornada al conservadorisme, però consolida el liberalisme a Espanya

Cánovas defensava uns principis indiscutibles → la pàtria, monarquia borbònica, la propietat, la llibertat

els que no acceptaven aquests principis restaven marginats en la Restauració

la resta de qüestions es podien discutir

la base de la Restauració és la Constitució de 1876

moderada

sobirania de les Corts amb el rei

Corts bicamerals (Congrés i Senat)

àmplia declaració de drets

Estat confessional, però es permeten les altres religions

1. El sistema polític de la Restauració

1.2. El bipartidisme i els partits marginats del sistema

la Restauració es caracteritza per l'existència de dos grans partits, que s'alternaran en el poder
els dos partits renuncien als cops militars per arribar al poder → el "torn pacífic"

Partit Liberal Conservador (Partit Conservador), dirigit per Antonio Cánovas del Castillo

Partit Liberal Fusionista (Partit Liberal), dirigit per Práxedes Mateo Sagasta

partits de notables

volen consolidar un Estat liberal, unitari i centralista

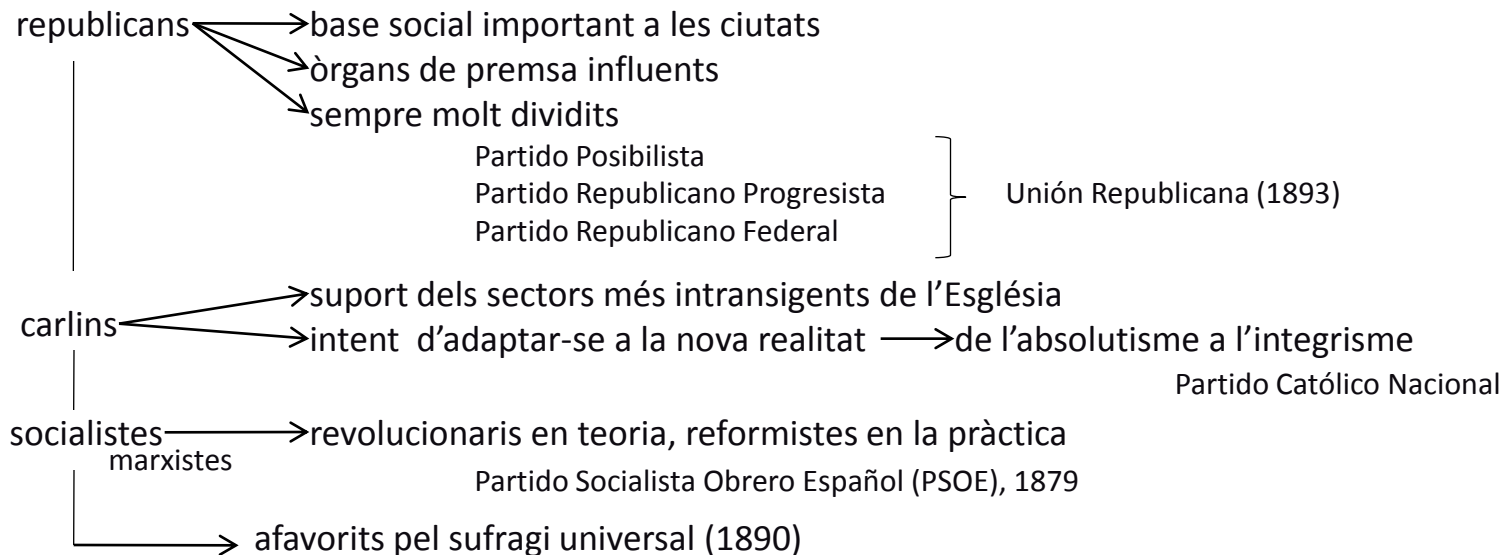
els conservadors són més immobilitistes, els liberals més reformistes

el rei té un paper arbitral en la vida política → assegura el canvi pacífic de govern

l'exèrcit queda allunyat de la vida política i sotmès al poder civil ("civilisme")

a Espanya existien altres partits, però estaven marginats del sistema de la Restauració

marginats perquè no accepten el sistema de la Restauració

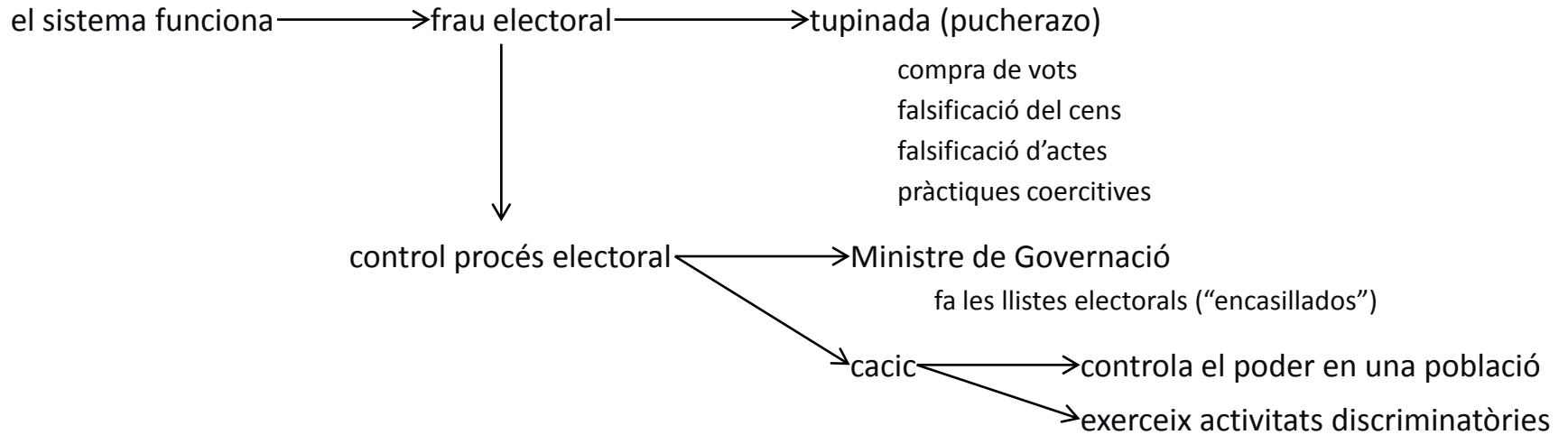
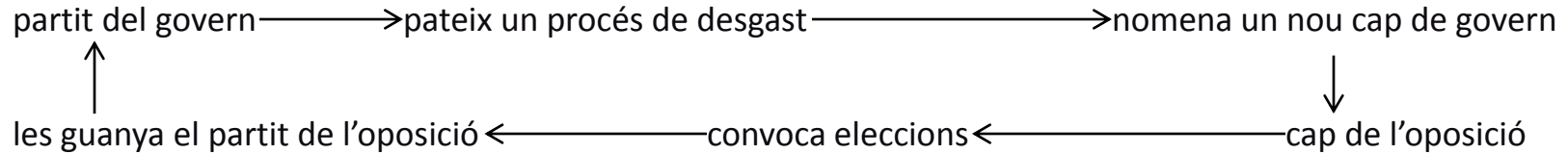

1. El sistema polític de la Restauració

1.3. El caciquisme

les eleccions en la Restauració van ser sempre fraudulententes

funcionament del "torn pacífic"

Tema 3. La Restauració. De l'inici al "desastre" (1875-1898)

2. Els conflictes inicials de la Restauració

2.1. Els conflictes bèl·lics

la fi dels conflictes bèl·lics també va servir per donar estabilitat al sistema

la **guerra carlina** acaba el 1876, quan el pretendent Carles VII abandona Espanya amb les seves tropes

però abans molts carlins havien acceptat l'amnistia oferta per Alfons XII

a més, l'arribada d'un Borbó al tron havia acabat amb la hipotètica legitimitat del conflicte carlí

la **guerra de Cuba** ("la Guerra dels Deu Anys") acabarà el 1878 amb la Paz de Zanjón

per una barreja de força militar i concessions polítiques → prometre als cubans els mateixos drets que als espanyols

l'incompliment de les promeses durà un altre conflicte ("La Guerra Chiquita", 1879)

malgrat la fi del conflicte, les tensions seran constants a Cuba

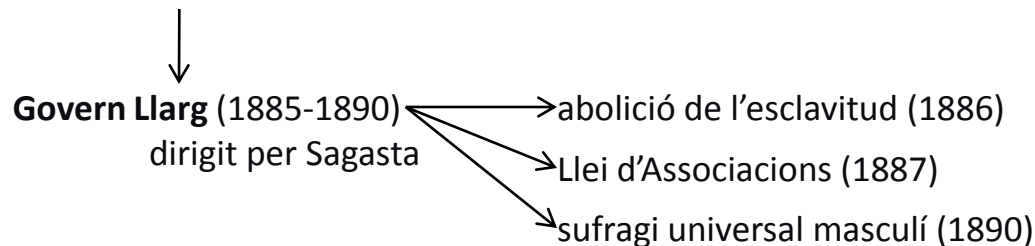
2.2. El conflicte polític: el Pacte de El Pardo

el 1885 mor el rei Alfons XII → por a la desestabilització del sistema

Pacte de El Pardo

acordat pels conservadors, els liberals i la reina regent (M. Cristina)

es decideix que el govern passi als liberals → la idea és fer reformes per fer més popular el sistema

3. El catalanisme polític

3.1. Els orígens del nou catalanisme

el catalanisme és un moviment que propugna el reconeixement de la personalitat política de Catalunya

sorgeix del convenciment que Catalunya és el model per a Espanya → no és independentista, sinó autonomista

les seves bases són

la Renaixença

moviment cultural lligat al Romanticisme europeu → recuperació de la llengua i els costums

el carlisme

defensa de la tradició → defensa dels furs propis de cada territori

el federalisme

defensa una descentralització del poder, des de postures progressistes

la defensa del Dret Civil català

va ser un moviment molt ampli que va permetre unir gent de diferent ideologia

significa fer front a les intencions unificadores del govern central

2 corrents

progressista → Valentí Almirall

conservador → Josep Torras i Bages

3.2. El catalanisme progressista

Primer Congrés Catalanista (1880) → foment del català

→ unir totes les forces catalanistes

Centre Català (1882)

→ Segon Congrés Catalanista (1883) → intenta configurar el catalanisme polític

→ Memorial de Greuges (1885)

el catalanisme progressista fracassa

no atrau la burgesia, perquè representa un catalanisme republicà

no atrau les classes populars, perquè representa una opció política, no social

Tema 3. La Restauració. De l'inici al "desastre" (1875-1898)

3. El catalanisme polític

3.3. El catalanisme conservador

avantatge → té base social → burgesia urbana (intel·lectuals) i rural

objectius → propagar les idees catalanistes
→ crear un programa polític

Lluís Domènech i Montaner

Josep Puig i Cadafalch

Enric Prat de la Riba

a través d'una sèrie d'associacions

Lliga de Catalunya (1887) → Missatge a la Reina Regent (1888) → petició d'autonomia
→ aconseguir que el govern accepti l'existència del dret civil català (1889)

Unió Catalanista → aprova un programa polític → Bases per a la Constitució Regional Catalana

Bases de Manresa

Unió Regionalista (1899) → creada per la burgesia industrial

Centre Nacional Català (1900) → tenia programa i dirigents

la candidatura dels "quatre presidents"

Lliga Regionalista (1901)

primera força política moderna d'Espanya

partidària d'un reformisme polític que atorgués autonomia

partit hegemònic a Catalunya fins la II República

per què ara? → desastre del 98

desprestigi dels partits dinàstics

→ fracàs del govern regeneracionista de Silvela

tancament de caixes

3.4. Altres nacionalismes

País Basc

reacció a la pèrdua d'identitat → abolició dels furs (1876)
→ industrialització de Biscaia → forta immigració
perilla la llengua i la cultura basques

Sabino Arana → Sociedad Euzkalerria (1894) → Partit Nacionalista Basc

diferències amb Catalunya → no afecta a la burgesia ni als obrers
→ és independentista, però possibilista → generarà violència

Galícia

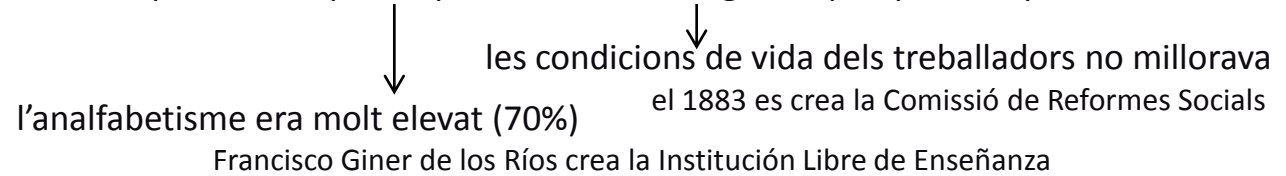
societat rural → llengua i tradicions s'havien mantingut arrelades
→ les classes mitjanes consideraven això un signe d'endarreriment

interès per la llengua i la cultura (s. XIX), però apolític

principis s. XX → apareix el galleguisme polític (Alfonso R. Castelao)

5. L'evolució del moviment obrer

la classe treballadora va sortir molt decebuda de l'experiència del Sexenni perquè les esperances de millora de les seves condicions dipositades en els partits republicans no s'havien complert la Restauració, al segle XIX, va mostrar sempre una despreocupació i una intransigència pel que fa a qüestions socials

5.1. El moviment obrer d'inspiració marxista

el marxisme serà important a Madrid i la cornisa cantàbrica

seguint les consignes de Marx, Pablo Iglesias funda el Partido Socialista Obrero Español (PSOE) el 1879

el 1910 serà elegit diputat a Corts

es creen les cases del poble amb finalitats doctrinals, culturals i formatives

defensa la jornada laboral de vuit hores d'acord amb la Segona Internacional (1889)

el 1888 es crea la Unió General de Treballadors

sindicat vinculat al PSOE

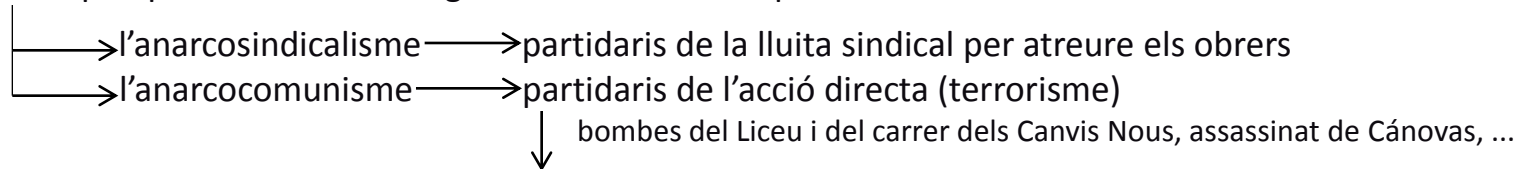
5.2. El moviment anarquista

l'anarquisme serà important a Catalunya (obrers) i a Andalusia (jornalers)

dos principis → la llibertat absoluta sense jerarquies de cap mena
→ la bondat de la societat lliure com a obra de la naturalesa

és un moviment sense estructura de funcionament, amb la qual cosa perd eficàcia

és un moviment dividit pel que fa a com aconseguir la revolució anarquista

es genera una dinàmica d'acció-reacció amb l'Estat

procés de Montjuïc

Tema 3. La Restauració. De l'inici al "desastre" (1875-1898)

6. El "desastre" de 1898

Cuba

sentiment independentista des de feia temps

immobilisme dels governs espanyols

aranzel proteccionista (1891) → Cuba, mercat captiu

1895 Partido Revolucionario Cubano (1892) → inicia la revolta independentista

José Martí

enviament de l'exèrcit
estratègia de conciliació

Filipines

efecte contagi cubà

1896 Partido Katipunan (1892) → inicia la revolta independentista

José Rizal

sufocada per l'exèrcit

→ fou una guerra recolzada per les classes més adinerades, però molt impopular

la situació s'estanca → Estats Units declara la guerra a Espanya (1898)

interès per posseir colònies i controlar nous mercats

↓
Pau de París (desembre, 1898) → Espanya perd Cuba, Puerto Rico, Filipines